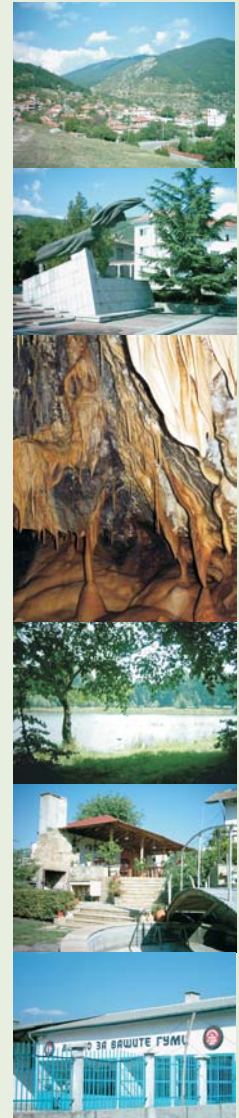

Съдържание

Съдържание	1
Описание на региона	2
Поглед към миналото	6
Икономика	10
Селско стопанство	16
Транспорт и съобщения	18
Зеленото богатство	20
Природни забележителности	22
Пещери	24
Културно - историческо наследство	28
Читалища	32
Традиционни празници	36
Образование	38
Легендите разказват	40
Туризм	44
Лов и риболов	48
Къде да отседнем	50
Къде да хапнем	52
Къде да се забавляваме	54
Реклама	56
През погледа на поколенията	58
В художествената литература	62
Фотоалбум	64

Описание на района

Община Твърдица се намира в най-западната част на Сливенска област. На север обхваща южните склонове на Елено-Твърдишкия дял на Стара планина, където граничи с община Елена, Великотърновска област; на изток - с община Сливен; на юг - с община Нова Загора и на запад - с община Гурково, Старозагорска област. Територията ѝ обхваща хълмовете Меджерлик (Средна гора) и част от долината на р.Тунджа и яз."Жребчево".

Общата територия на община Твърдица е 442,5 кв.км. Релефът в по-голямата си част е планински и полупланински, включващ и прилежащите котловини Твърдишка (250 м надморска височина) и Шивачевска (200 м надморска височина). Северната граница минава по билото на Стара планина. Най - висок връх в този район е „Чумерна“ (1536 м), който запазва първенството си на изток в Балкана до Черно море.

През тази част на общината преминава и Националната екопътека връх Ком - нос Емине, както и off road рали "Трофи" за високопроходими машини.

Преобладаващият климат на територията на община Твърдица е умерено-континентален. Характерен за територията ѝ е тъй нареченият вятър „Бора“, ориентиран в посока север-юг, постоянен през цялата година.

Есента е сравнително топла и продължителна, а зимата - с временни затопляния, които разтопяват снежната покривка. Максимумът на валежите е пролетен. Характерни са интензивни засушавания през лятото, които продължават повече от месец. Най-сух е месец август.

Първата снежна покривка се образува в средата на декември и изчезва сравнително рано в началото на март за котловините. Климатичните и почвените характеристики благоприятстват развитието на лозарството, което се явява един от основните поминъци на населението. На територията на общината добре виреят ябълки, праскови, череши и някои житни култури.

Основните водни запаси на община Твърдица включват няколко микроязовира и реки - Твърдишка, Долап дере, Боровдолска и Беленска. Речните площи са 121 дка. Използват се основно за напояване и водоснабдяване. Речните корита на някои от реките са подходящи за изграждане на мини ВЕЦ.

На територията на бившия рудник „Хаджи Димитър“ има разработен минерален извор с дебит 5 л/сек. Микроязовирите заемат площ от 954,7 дка с 5 300 куб.м. воден обем. Микроязовир „Митроук“ в землището на гр.Твърдица и микроязовир „Оризари“ в землището на с. Оризари допълват водния запас на общината. Използват се за напояване и рибовъдство. Като териториален ресурс в структурата на поземления фонд водните площи заемат 2 %. Община Твърдица обхваща в административните си граници

10 населени места, от които 2 града - Твърдица и Шивачево, и осем села: Сборище, Оризари, Червенаково, Близнец, Сърцево, Жълт бряг, Бяла паланка и Боров дол. Населението на общината е 16 670 души.

Административният център е гр.Твърдица с население 6 900 души.

вр. Чумерна

Твърдица

DESCRIPTION OF THE REGION

Tvarditza municipality is situated in the westernmost part of Sliven district. The northern part of the municipality includes the southern slopes of the Elena-Tvarditza section of the Balkan mountain, where it borders Elena municipality of Veliko Tarnovo district. To the east Tvarditza borders Sliven municipality; to the south Nova Zagora municipality and on the west Gurkovo municipality of Stara Zagora district. The area of Tvarditza municipality encompasses the Medzherlik part of Sredna Gora mountain, part of the Tundja river valley and *Zhrebchevo* Dam.

The territory of Tvarditza municipality is 442.5 sq. km. The relief is mostly mountainous and semi-mountainous, and includes the adjoining hollows: Tvardishka (250 m altitude) and Shivachevska (200 m altitude). The northern border of the municipality passes along the ridge of the Balkan, the highest peak in the area being Chumerna (1536 m) which dominates the horizon to the east till the Black Sea coast. The national eco-path *Kom peak cape Emine* and the route of the international *Trophy* off-road rally pass through the area of the municipality.

Tvarditza municipality has predominantly mild continental climate. The so-called Bora wind that blows from north to south all the year round is typical of the region. The autumn is relatively warm and long,

and the temporary warmings melt the winter snow from time to time. The rainfall maximum is in the spring. During the summer, draughts lasting more than a month are quite common,

August being the driest month of the year. The first snow falls in mid December and melts relatively early in early March.

The climate and soils in the area are suitable for vine growing which is among the main sources of income of the local population. Apples, peaches, cherries and some cereals are also grown in the region.

The main water resources of Tvarditza municipality include some micro-dams and rivers: Tvardishka, Dolap dere, Borovdolska and Belenska. The river areas are 121 decares. The rivers are mainly used for irrigation and water supply. Some of the riverbeds are suitable for building mini water-power-plants. There is a developed mineral water spring with a capacity of 5 l/sec on the site of the former *Hadji Dimitar* mine. The micro-dams occupy an area of 954.7 dec. and have a water volume of 5,300 cub m. The *Mitrokuck* micro-dam in the vicinity of the town of Tvarditza and *Orizari* micro-dam near the village of Orizari supplement the municipality's water resources. They are used for irrigation and as fisheries. As a territorial resource in the structure of the agricultural fund, water areas occupy 2%.

Tvarditza municipality as an administrative unit includes 10 settlements, of which two towns Tvarditza and Shivachevo, and eight villages: Sborishte, Orizari, Chervenakovo, Bliznetz, Sartzevo, Zhult briag, Biala palanka and Borov dol. The population of the municipality is 16,670 people. The administrative centre, the town of Tvarditza, has a population of 6,900 people.

Поглед към миналото

Твърдица - име на град, символ на мъжество, устойчивост, непреклонност и твърдост на жители му. Твърдица - приласкана в майчината гръд на планината, бели кокетни къщи, китни дворчета, потънали в зеленина, причудливо накацали по прилежащите ѝ склонове на двата бряга на Твърдишката река. Там, далеч на север, се сливат в едно водите на Топлата и Студената река, изпълват с живот тясното и непроходимо скалистото корито, врязват се живописно в могъщата снага на Балкана и обливат със свежестта си естествено защитените основи на древна крепост.

Като страж от североизточна страна на града се издига величествената Кутра, забола чело в небесната вис. От билото ѝ, с вик се спуска надолу към града немирният вятър, вилнее по поляните, бяга по склоновете, плъзга се по сипеите, брули клоните на вековни дървета, гали свидни руини, надничат зад люлякови храсти, грабва песента на бързеите и понася с ехото си легенди за стари времена, конски копита, грохот на героична бран. Името Твърдица, символ на гордостта и патриотизма на предците си, градът е получил от названието на крепостта "Градището" - прочута твърдина, достойно защитавана от чужди посегателства.

Твърдица има богато минало - затова говорят находките от пещерите, потулени в гънките на планината, от десетте племенни селища, в които са живели местните хора. Земята ѝ крие неизследвани загадки на антични селища, некрополи и стражеви могили. Намерените експонати са доказателство, че е била населено място, играло важна роля във военностратегическо, икономическо и културно отношение, като се започне от IV хилядолетие преди новата ера и се стигне до значението ѝ в отбранителната система на страната през Средновековието.

Твърдишката крепост "Градището" е изградена по времето на траките, но е поддържана и доразвивана през ранновизантийската епоха, достига своя връх през XII - XIV век, когато става крепост-град при нужда за живеещото в котловината и планинската част на района население. Така, по времето на Втората българска държава се превръща във важна крепост на системата за отбрана, изградена по старопланинските проходи, по недостъпни места и проломите на реките. Такива са "Градището", северозападно от квартал Козарево, крепостта "Шешкиград", отбранителните съоръжения на "Кутра", "Зимника" и гребена, южно от местността "Нивищата". И ако днес вековете са превърнали крепостите в руини, с едва забележими останки, то нейното име продължава да живее чрез града, построен от твърдичани.

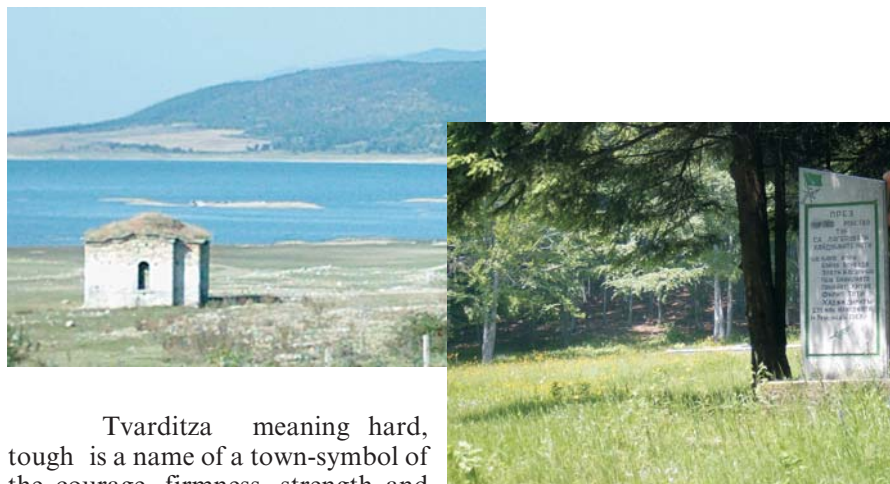

Тежка е съдбата на нейните синове, достойно бранили родното гнездо, отблъсквайки византийски и османски набези. Четири пъти Филип Тотю е събирал четници от Твърдица, а Васил Левски на път за Елена отседнал у приятеля си поп Стефан Стойков. Османските жестокости са причина през 1830 година 143 твърдишки семейства да потърсят спасение в Русия, където намират свободна земя и свиват нова- Молдавска Твърдица. Много твърдичани вземат участие в Старозагорското въстание от 1875 година, в кървавия Април 1876 г., във Владейското въстание.

След Освобождението на България селището става общински център към Новозагорска околия на Старозагорски окръг. През 1896 год. се открива поща, 1908 г. медицинска служба, 1914 г. читалище, 1919 г. работилница за олио, 1921 г. цех за кожи. Следва изграждането на фабрика за амбалажни бурета и шайги, разработването и експлоатацията на рудниците за каменни въглища, разрастването на дърводобива, откриването на нови предприятия и фирми.

A GLIMPSE INTO THE PAST

Tvarditza meaning hard, tough is a name of a town-symbol of the courage, firmness, strength and sturdiness of its inhabitants.

Tvarditza is nestled in the very heart of the mountain with its neat white houses in lovely yards overflowing with greenery, quaintly perched on the mountain slopes along the banks of the Tvardishka river. There, far to the north, the waters of the Cold river and the Warm river join together, fill up with life the narrow and impassable rocky banks, picturesquely cut into the mighty body of the Balkan and pour their freshness over the naturally protected foundations of an ancient fortress.

Like a guard on the northeastern side of the city the majestic Kutra rises its head up in the skies. From its very ridge, yelling, down to the city rushes the mischievous wind, blasts through the meadows, runs up the slopes, slides down the scree, lashes the branches of century-old trees, caresses precious ruins, peeps from behind lilac bushes, grabs the currents' song and echoes away, taking with it the legends of ancient times, tramping of horse hoofs, and thunder of heroic battles. The name Tvarditza symbol of the pride and patriotism of its ancestors, the town has taken from the fortress, called "Gradishteto" meaning "the big fortified city" a famous "tvardina" (old Bulgarian for "fortress") vigorously protected against foreign invasions.

Tvarditza has a rich past this can be seen from the archaeological findings from the caves, concealed in mountains folds, from the ten tribal settlements, where the natives once lived. The municipality's land hides unexplored enigmas of ancient settlements, necropolises and sentry hills. Archaeological excavations proved that Tvarditsa was a populated area that played a major role in relation to military strategy, economy and culture from the IV millennium B.C. till the Middle ages when it was an important part of the defense system of the country.

Tvarditza's fortress *Gradishteto* was built in the times of the Thracians and was well-kept and further developed during the Early-Byzantine period. It flourished between XII and XIV centuries, when it became a "fortresscity" protecting the local people who inhabited the neighbouring mountainous regions. Thus, during the Second Bulgarian state *Gradishteto* became an important fortification of the state defensive system, built along the Balkan mountain's passages in inaccessible places and river ridges. Such places are *Gradishteto*, situated to the north-west of Kozarevo quarter, *Sheshkingrad* fortress, *Kutra*, *Zimnika* and *Grevena* fortifications, situated to the south of the *Nivishtata* area. And although today time has already turned the fortress into ruins, the rebellious spirit of the people survived through the centuries and its name given to the town they built. Hard was the destiny of the sons of Tvarditza, who bravely protected their homeland from Byzantine and Ottoman raids. The Bulgarian revolutionary fighting against the Turkish yoke Filip Totyu four times summoned rebels from Tvarditza, and the Apostle of Bulgarian freedom Vasil Levski on his way to Elena used to stay in the house of his friend the priest Stefan Stoikov. Ottoman cruelties were the reason why 143 families from Tvarditza in 1830

sought asylum and salvation in Russia, where they found free land for the new Moldavian Tvarditza to be build. Many people from Tvarditsa took part in the Anti-Ottoman rebellion of Stara Zagora in 1875, in the April rebellion of 1876, and the Vladaya rebellion.

After the Liberation of Bulgaria, the town became municipal centre, within the district of Stara Zagora. In 1896 a post office was opened, in 1906 a clinic, in 1914 community cultural centre and library (the unique Bulgarian concept of *chitalishte*), in 1919 a sunflower oil refinery, in 1921 a leather-processing workshop. Then a factory for casks and trays for packing was build, followed by further development of the coal mines, growth of the timber industry, opening of new firms and factories.

Икономика

Основни икономически отрасли за община Твърдица са текстилна промишленост, въгледобив, дърводобив и дървообработване, селско стопанство, хранително-вкусова промишленост, търговия, услуги, туризъм.

Текстилната промишленост е насочена към производство на хавлиен текстил във фирма "Аглика СИМ" ООД Гр. Твърдица

**“Аглика-СИМ” ООД
гр.Твърдица**

Изпълняват се договори за реализация на продукцията с „ИКЕА” Швеция и традиционни клиенти от Франция, Гърция, Канада, Сърбия и дуги. Вътрешният пазар е ориентиран към фирми, занимаващи се с обзавеждане на хотели и курортни селища.

Textile industry, coal mining, timber industry and wood processing, agriculture, food, wine and tobacco production, trade, services and tourism are the main economic branches of Tvarditza municipality.

Textile industry is represented by *Aglika SIM* Ltd which produces towels mainly for export.

Some of the wood processing local firms are subcontractors of the Swedish company IKEA. The local firms sell their products to clients in France, Greece, Canada, Serbia, etc. The domestic market is orientated towards firms manufacturing furniture for hotels and resorts.

адрес/ address:

кв.Индустиален, тел.0454/4136
Хавлиени изделия-халати, кърпи и др.

ECONOMY

“Мина Балкан - 2000” ЕАД.

Твърдица е известна като миньорски град. Въгледобивът е със сто годишна история и осигурява поминъка на поколения миньори.

Днес в този отрасъл работи "Мина Балкан - 2000" ЕАД. Фирмата добива черни каменни въглища за вътрешния пазар. Полученият при добива им остатъчен продукт - шлам се използва в керамичните фабрики в страната.

Mine Balkan- 2000 SA

Tvarditza is famous as a minors' town. The coal mining here has a century-old history and has been a traditional occupation for several generations of local people.

Today the *Balkan 2000 Mine SA* provides coal for the domestic market. The by-products of coal mining are used in ceramic factories in different parts of the country.

адрес/ address:

кв.Индустиален,
тел.0454/41 56; 23 44

**Държавно лесничейство
"Твърдица"**

Осъществява дейност по стопанисване, възпроизводство и охрана на държавния горски фонд.

State Forestry Tvarditza

Its activities are managing, reproduction and conservancy of the national forest fund.

адрес/ address:

ул. "Балкан" 29, тел. 0454/ 25 34

"Буковец - Твърдица" АД

Дружеството се занимава с дърводобив, залесяване и рибовъдство. Развива дейност в областта на ловния туризъм.

"Bukovetz- Tvarditza" JSC

The joint-stock company engages in wood industry, forestation and fish farming. It develops its activity in hunt tourism.

адрес/ address:

ул. "Хан Аспарух" 21, тел. 0454/ 22 52

"Кутра ЛЕС" ООД

Дружеството се занимава с дърводобив, дървопреработване и износ на дървен материал. Развива се с оптимистични темпове.

"Kutra Les" LTD

The company engages in wood industry, wood-processing and wood export.

адрес/ address:

кв. Индустриален, тел. 0454/41 17

"Донина Стил" ООД
ул. "Княз Борис I" 71
Тел. 0898 /380034

"Donina Stil" LTD

Традиционна за общината е и шивашката промишленост, представена от двете фирми, които изпълняват поръчки за вътрешния и външния пазар.

Traditional for the municipality is the tailoring industry. There are two firms, who work for a home market.

**ТПК "Възраждане"
Пл. "Свобода"**

тел.: 0454/41 72
048/785097

**Crafts co- operative
"Vazragdane"**

Фирмата разполага със специализирана техника, позволяваща й дърводобив и дървопреработване. Има пазари в страната и в чужбина.

Kutra" JSC

The company has got special machines for wood industry and wood processing. It has clients in Bulgaria and abroad.

"Кутра" АД**адрес/ address:**

кв. Индустриален, тел. 0454/29 20

Сферата на търговията, услугите, хлебопроизводството, хотелиерството, общественото хранене е представена почти 100% от частни фирми:

-Хотелиерство и ресторантьорство:

* ЕТ „Шишарка” гр.Твърдица /Хотел “Олимпик-Гарден”/

* ЕТ “Ивайло Петков”

* ЕТ „Красимир Минев” гр.Твърдица и други;

- Производство на хляб и хлебни изделия, сладкарски цех:

* ПК „Балкан” гр.Твърдица;

* ЕТ „Ангелов и син” гр.Твърдица;

* ЕТ „Петя”;

* ЕТ „Мариана Диана Трухчева”

- Търговия:

* ЕТ „Ваньо Славов”;

* ЕТ „ХТА”;

* ЕТ „Морион 2004”;

* ”Аскент Маркет”;

*ПЗК „Кристине”;

*ЕТ „Йордан Кънчев - Адам”

продажба на месо

Други фирми, присъстващи в местната икономика:

*ЕТ „Равена” гр.Твърдица (дърводобив и залесяване);

*ЕТ „Стоборис 51” (металообработване);

*ЕТ „Иван Минчев Иванов” (чугунени и алуминиеви отливки);

-Дърводелски услуги:

*ЕТ „Пламен Узунов”;

*ЕТ Хема Ж. Желязков”;

*Георги Йорданов;

*Георги Узунов;

*ЕТ „Дом 2002” и др.

- Изкупуване и обработка на билки:

*Илко Петров Шеgev;

*ЕТ „Марио Митов” и др.

*ЕТ „Пеги -Пенка Иванова” поупко продажба на резервни части на „STIHL” и официален дистрибутор на „Модакс сервиз” ООД гр.София;

*ЕТ „Петров 58”(земеделие и търговия с горива);

*ЕТ „Топси 90” (продажба на горива).

Nearly 100% of the trade, services, bread production, public catering and hotel services is done by private firms.

Hotels and restaurants:

S.P.(sole proprietor) “Shisharka” Tvarditza (“Olympic Garden Hotel”)

S.P. “Ivailo Petkov”

S.P. “Krasimir Minev” Tvarditza, etc.

Bakeries:

Cooperative “Balkan” - Tvarditza

S.P. “Angelov & son Tvarditza

S.P. “Petia”

S.P. „Mariana Diana Truhcheva”

Trade:

S.P. ”Vanio Slavov”;

S.P. “HTA”;

S.P. “Morion 2004”;

“Askent Market”;

ПЗК “Kristine”;

S.P. “Iordan Kantchev Adam” meat trading

Other firms:

-"Ravena" - Tvarditza (timber production and forestation)

-" Stoboris 51" (metal processing)

-" Ivan Mintchev Ivanov" (cast-iron and aluminium mouldings)

Carpentry

-"Plamen Uzunov"

-"Hema- J.Jeliazkov"

-"Georgi Yordanov"

-" Georgi Uzunov"

-"Dom 2002"

Herbs cultivation

-"Ilko Petrov Shegev"

-" Mario Mitov"

-"Pepi Penka Ivanova" - sale-trade of "Stihl" spare parts and official representative of "Modax service" LTD Sofia

-" Petrov 58" (agriculture and oil trade) -" Topsis 90" (oil trade)

S.P. “Topsis 90” (fuel trading).

Природно-климатичните условия в региона благоприятстват развитието на растениевъдството и животновъдството.

Обработваемата земеделска земя в община Твърдица е 130 661 дка, разпределена в следните групи:

- ниви 78 202 дка;
- трайни насаждения 14 429 дка;
- естествени ливади 3 829 дка;
- разсадници 29 дка;
- мери и пасища 22 929 дка;

Структурата на реално използваната земеделска земя е типична за планинските райони: 76,7% са ниви, от които 20 % са технически култури и зеленчуци, а 29,4 % фуражи.

Повечето от земеделските площи са поливни, което е допълнително благоприятстващо условие.

Значителен дял заема овощарството и лозарството:

- Лозя 8 242 дка;
- Череша 1 658 дка;
- Ябълки 1 598 дка;
- Вишни и орехи 1 126 дка.

Технически култури:

- лавандула 340 дка;
 - рози 20 дка
- Билки:
- шипки 10 дка;

На територията на общината работят 7 земеделски кооперации, които стопанисват 80 % от земеделската земя - 54 300 дка:

- ПК „Твърдица“ гр.Твърдица;
- ЗК „Запалня“ гр.Твърдица;
- ЗКПУ „Стара планина“ с.Сборище;
- ЗКПУ „Дичко Бъчваров“ гр.Шивачево;
- ЗПК „Оризари 94“ с.Оризари;
- ЗК „Кристине“ с.Оризари;
- ЗПК „Близнец“ с.Близнец.

Животновъдството преминава напълно в частен принцип на развитие. Успешно се реализира говедовъдството, овцевъдството, козевъдството, свиневъдството, биволовъдството, птицевъдството и пчеларството. В кв.Козарево функционира частна фирма за отглеждане на щрауси.

Agriculture

The natural and climatic conditions in the region are suitable for the development of agriculture and stock-breeding.

The cultivated land in the municipality of Tvarditza is 130 661 decares, distributed in following groups:

Fields	78 202 dec.
Perennial plants	14 429 dec.
Meadows	3 829 dec.
Tree nurseries	29 dec.
Common lands and pastures	22 929 dec

The structure of the cultivated land is typical for mountainous regions: 76,7% are fields, of which 20 % are industrial crops and vegetables, and 29,4 % - fodders.

Most of the cultivated lands are irrigated, which is an additional favourable condition. Major share is taken by vine-growing and fruit-growing

Vineyards -	8 242 dec.
Cherry-tree orchards -	1 658 dec.
Apple-tree orchards -	1 598 dec.
Morello-tree and Walnut-tree orchards -	11 263 dec.
Industrial crops:	

There are 7 agricultural co-operatives functioning in the municipality which manage 80 % of the agricultural land - 54 300 dec.:

Production Cooperative „Tvarditza“ - Tvarditza;
Agricultural Cooperative „Zapalnia“ - Tvarsitza;
Agricultural Cooperative „Stara Planina“ village of Sborishte;

Agricultural Cooperative „Ditchko Bachvarov“ village of Shicatchevo;
Agricultural Cooperative „Orizari 94“ village of Orizari;
Agricultural Cooperative „Kristine“ village of Orizari;
Agricultural Production Cooperative „Bliznetz“ village of Bliznetz.

The stock-breeding has already switched over to private development. Cattle-breeding, sheep-breeding, goat-breeding, pig-farming, buffalo-breeding, poultry-raising, and bee-keeping are being developed successfully. In Kozarevo quarters district there is even a private ostrich farm.

Транспорт и съобщения

По своето географско положение общината заема значимо място в транспортната и комуникационна система на страната. От тук минава подбалканската ж.п. линия София-Бургас, осигуряваща основната връзка на запад със столицата, всички подбалкански градове и на изток с град Бургас и морските курорти.

През общината и нейния център преминава първокласен автомобилен път I 6 (София - Бургас) и третокласни пътища: III 662 (Нова Загора - Баня - Твърдица); най-пряка връзка между Северна и Южна България, община Елена и община Нова Загора; път III 5007 (Гурково - Конаре - Твърдица); път IV 53034 (Бяла паланка - гара Чумерна).

Републиканската и вътрешната пътна мрежа, между отделните селища, е в добро състояние и осигурява удобни транспортни връзки на всички населени места в общината с общинския център.

Вътрешнообщинските и междуобщински пътнически връзки са добре организирани и се извършват от фирма „Искра АТ“ ООД и няколко по-малки транспортни фирми: ЕТ „Василеви 99“, ЕТ „Роса - Донка Азманова“ и други.

Всички населени места са обезпечени с телефонни връзки. Територията на общината има 100 % покритие със сигнал на мобилните оператори „Мобиком“ и „Мобилтел“. За „Глобул“ то е непълно за селата Бяла паланка, Жълт бряг и Боров дол.

Пощенската система е добре развита и обслужва 100 % от населението.

Покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии е 100%. Съществуват и 2 кабелни телевизии в гр.Твърдица и в гр. Шивачево.

Изградена е система за доставка на Интернет чрез радиомодем, както и доставка на кабелен Интернет.

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

By its geographical position the municipality takes an important place in the country's communication and transport system. The sub-Balkan railway Sofia-Bourgas passes through the region, securing the main connection with the capital and all the sub-Balkan cities to the west, and with Bourgas and the seaside resorts on the east.

Through the municipality and its centre there passes the first-class I 6 road (Sofia Bourgas), and some third-class roads: III 662 (Nova Zagora Bania - Tvarditza) the shortest cut between North and South Bulgaria, Elena municipality and Nova Zagora municipality; route III 5007 (Gurkovo - Konare Tvarditza); route IV 53034 (Biala Palanka Chumerna railway station).

The national and the local road networks between the cities and villages are in good condition and provide convenient transport connections of all settlements in the municipality with the municipality's centre.

The intra-municipality routes and the route connections between municipalities are well organized and are managed by "Iskra AT" Ltd and some smaller transportation firms: S.P. "Vasilevi 99", S.P. "Rosa Donka Azmanova", etc.

All the settlements have telephone connections. The municipality's territory is fully covered by the mobile phone operators "Mobikom" and "Mobiltel". For the third operator Globul there is no coverage for the Biala palanka, Zhult briag and Borov dol villages.

Postal service system is well developed and serves 100% of the population.

Signal coverage of licensed national televisions is 100%. There are 2 cable operators in Tvarditza and Shivachevo.

Internet delivery system is build, which delivers the service by wireless technology and by cable.

Горският фонд на община Твърдица е 283 765 дка, от тях 86 059 дка е общинска собственост, а останалата част се стопанисва от Държавно лесничейство „Твърдица“. Територията му попада в Тракийската горскорастителна област, подобласт на Горна Тракия според Класификационната схема на типовете горско месторастение в Република България. Във вертикално отношение включва следните пояси и подпояси:

Долен пояс на равнинно хълмистите и хълмисто предпланински дъбови гори (0 - 700 м н.в.)

- Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.). Площта му е 89,0 ха или 0,3 % от дървопроизводителната площ на лесничейството. Поясът е зает от върбови, елхови и тополови насаждения. Чистите култури са предимно топола.

-Подпояс на равнинно хълмистите дъбови гори (0 - 500 м н. в.) Зает е от чисти и смесени издънкови насаждения от благун, зимен дъб, космат дъб, цер, акация, воден и келав габър. Чистите и смесени иглолистни култури са предимно от чер бор, по-малко от бял бор и акация. Площта на този подпояс е 5772,9 ха или 21,3%.

-Подпояс на хълмисто предпланинските смесени широколистни гори (500 - 700 м н.в.). Зает е изцяло от чисти и смесени гори, преобладаващи са зимният дъб и издънковите насаждения от благун. Площта на този подпояс е 4604,5 ха (17%).

Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700 - 2200 м н.в.)

- Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700 1200 м н.в.). Зает е от чисти и смесени насаждения от бук, габър, явор, зимен дъб. Тук се намира част от естествените находища от черен бор и ела на Стара планина. Чистите и смесени иглолистни култури са предимно от бял бор, смърч, зелена дуглазка, черен бор и явор. Площта му е 15958,5 ха (58,8%).

- Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200 - 1700 м н. в.). Зает е от чисти букови насаждения, смърчови и бялоборови култури. Площта му е 501,5 ха или 1.9 % от дървопроизводителната площ на лесничейството.

Tvarditza municipality's forest fund is 283 765 decares, of which 86,059 decares are owned by the municipality, and the rest is maintained by the State Forestry Unit "Tvarditza". Its territory is part of the Thracian forestry region, sub-region of Upper Thracia according to the Classification scheme of types of forest growth-place in Bulgaria. In vertical direction the forest fund of the municipality includes the following areas and sub-areas:

- Lower belt of the plain-hilly and hilly-foothilly oak forests (0-700 m altitude)

- Sub-belt of riverside and dense forests (0-700 m altitude). The area of this belt is 89 hectares or 0,3% of the wood production areas of the Forestry Unit. The belt is occupied by willow, alder and poplar plantations.

The pure cultures Are mainly poplar trees.

- Sub-belt of plain-hilly oak forests (0-500 m altitude). It is occupied by pure and hybrid tendril plantations of Hungarian oak, winter oak, hairy oak, cerris, acacia, water and scabby hornbeam. The pure and the hybrid coniferous cultures are mainly black pines, a smaller amount from White pines and acacia. This sub Belt's area is 5772,9 hectares or 21,3%.

- Sub-belt of hilly foothilly mixed broad-leaved forests (500 700 m altitude). It is entirely occupied by pure and mixed forests predominant are Winter oak and tendril plantations of Hungarian oak. This sub-belt's area is 4604,5 hectares (17%).

- Middle mountainous belt of beech-tree and coniferous forests (700 - 2200 m altitude).

- Sub-belt of low-mountainous beech tree, fir-tree and fir-tree forests (70-1200 m altitude). It is occupied by pure

and mixed plantations of beech-tree, hornbeam, winter oak, sycamore. Here are some of Stara planina mountain's natural black pine and durmast deposits.

The pure and mixed coniferous cultures consist mainly of white pine, spruce, black pines and sycamore. The sub-belt's area is 15 958,5 hectares. (58,8%).

- Sub-belt of mid-mountainous beech-tree, fir-tree and spruce forests (1200 - 1700 m altitude). It is occupied by pure beech-tree plantations, spruce and white pine-tree cultures. Its area is 501,5 hectares or 19% of wood production area of the Forestry Unit.

Природни забележителности

В старопланинската част на територията на общината са регистрирани 3 вековни букови дървета.

„Голямата топола" в местност „Шатова нива" гр.Твърдица, кв.Козарево е голяма природна забележителност. Размерите на дървото Бяла топола са: височина 29 м, обиколка на стъблото 8,20 м, предполагаема възраст 100 години, при надморска височина 300 м. Обявена е за защитен обект с внушителните си размери като представител на *populus alba*.

Друг защитен обект е „Тиса" - природна забележителност в местност „Еленска глава", край с.Боров дол. Това е единственото в района запазено находище на тис с площ 4,0 хка. Представлява двуетажно буково-тисово насаждение. Тисът е иглолистно дърво с тъмнозелена разперена корона. Пределната му възраст е 3 000 години. Има здрава и устойчива на гниене дървесина. Известен е още като тис отровачка, защото всички вегетативни органи на растението са отровни. Съдържат алкалоида таксин. Не е отровна само обвивката на семето. Обитава сенчести и влажни долове. Тисът е рядък за българската горска флора вид и сеченето му е забранено. Използва се за декоративни цели.

В района на общината се срещат растения, обявени за редки и защитени растителни видове, записани в „Червената книга": джел, битински синчец, горска съсьнка, български ранилист, бълг. подрумиче, гръцка ведрица, тис.

Tuc (Taxus baccata)

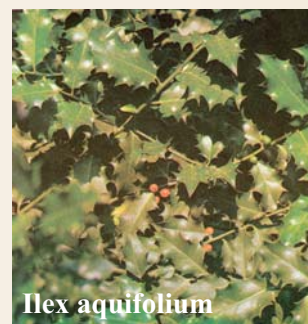
NATURAL SIGHTS

In the Balkan mountain section of the municipal area there have been registered 3 century-old beech-trees.

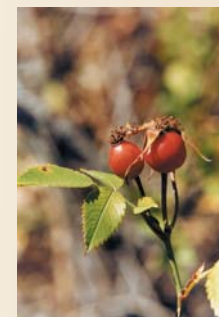
“The Big Poplar” tree in “Shatova niva” area, in the vicinity of the village of Kozarevo, tvarditsa is a big natural landmark. The measurements of the White poplar tree are: 29 m height; circumference of the stem 8,20 m; presumed age 100 years; situated at 300 m altitude. The tree is proclaimed as a protected object with its impressive measures.

Another protected object is “Tisa” natural sight in “Deer's head” area, near Borov dol village. This is the only yew deposit, preserved in the region with area of 4 hectares. It is two-level beech and yew plantation. The yew is coniferous tree with dark-green wide spread crown and is known for its longevity. Its utmost age is 3000 years. It has strong and rot-resistant timber. The yew is also famous as yew poisoner, because all its vegetative parts are poisonous - they contain the alkaloid taxin. Only the cover of the seed is not poisonous. The tree inhabits shady and damp ravines. Yew is a rare tree among the Bulgarian forest flora species and its cutting is prohibited. It is used for decorative purposes.

It the municipality's region, proclaimed for rare and protected species, listed in the “Red Book” plants can be found.

Ilex aquifolium

Пещери и водопади

На територията на община Твърдица са открити следните пещери:

Пещерата „Пчена“ се намира на север от Твърдица, в местността „Паисий“. Входът е разположен на 1280 м надморска височина. Пещерата е диаклазна, развита в сарматски варовици, с ярко изразен характер на умираща пещера. Наличието на капеща и стичаща се по стените вода дава възможност за развитие на образувания от вида на завеси и малки синтрови езера. По главната галерия на пещерата са се развили 2 пропасти с дълбочина 8 и 12 м. Втората галерия има оформена зала с височина от 2 до 5 метра. В самия край на пещерата от височина 15 м тече поток с дебит 2 л/сек, който е натрупал сифониращ слой с дебелина 2 м. Общата дължина на галериите е 152 м.

Пещера „Слънчев бряг“ - Намира се в землището на рудник „Шешкинград“. Пещерата е едноетажна, разклонена, пропадна. Общата дължина на галериите е 101 метра. Входът е малък (0,9 на 1,1 м). От него се слиза по комин 11,40 м. Следва удобна широка галерия. След няколко прага по около 2 метра се достига до диаклазна цепка. Пещерата е леснодостъпна, без образувания.

Пещера „Ботуша“ - Намира се в землището на рудник „Шешкинград“, по течението на Студената река, над четирите водопада. Суха пещера, няма образувания, леснодостъпна. Входът е на 5-6 метра от коритото на реката и е в основата на малък скален венец. Прониква се със стълба. Дъното е копано от иманяри.

„Водопадна“ № 2 Пещерата е в землището на р-к „Шешкинград“, от дясната страна на Студената река. Хоризонтална е, неразклонена, суха, леснодостъпна, без образувания. Входът е откъм реката. Общата дължина е 14 метра.

„Йонко“. Намира се на около 3 км. от рудник „Твърдица“. Входът е с размери 3,40/1,40 м. Пещерата е едноетажна, неразклонена, хоризонтална. Бедна е на образувания. Общата дължина е 80 метра.

„Богомилска пещера“.

Името ѝ идва от намерената тук плоча с интересен надпис: „Тук живя дед Митрик, водач на богомилската община“, датиран вероятно около 1018 год.

„Свирчинашка пещера“. Има стойност като археологическо находище. В нея е открита гробница. Намерените там човешки скелети са с необичайно дълги крайници, а черепите - с ниски чела и удължени долни челюсти. Заключение е, че Твърдишкият район е обитаван още през каменната ера.

„Мъгливият сняг“ новооткрита пропадна пещера, проучвана от спелеолози за първи път през 2000 година. Оказва се, че е между първите най-дълбоки пещери в България. Влизането в нея е изключително опасно, дори и при наличието на специални съоръжения за проникване в пещери. Пещерата започва с отвес от 800 м, следват коридори и зали с обща дължина 2 300 м.

Водопади

В местността „Курела“ по Козаревската река е разположена система от водопади. Височината на най-големия водопад е 10 метра.

На север от град Твърдица, по поречието на реката, сред меандрите на живописното речно ждрело и панорамната гледка на средновековната крепост „Градището“, реката е оформила още едно творение - приказен ансамбъл от три преливащи един в друг водопади, разположени на три нива.

CAVES AND WATERFALLS

The following caves can be found on the municipality's territory:

“Pchena cave” situated to the north of tvarditsa, in the “Paisii” area. The entrance is at 1280 m altitude. It is a diacase cave developed in sarmatian limestone with the clearly expressed characteristics of a dying cave. The presence of dripping and trickling down on the wall water gives an opportunity for the development of curtain-type formations and small lakes. In the cave's main gallery 2 precipices had developed?, 8 and 12 m deep. The second gallery has a shaped hall with 2 to 5 m height. At the very end of the cave from 15 m height a stream falls with 2 lit./ sec. debit. The stream has piled up a 2 meters thick layer. The total length of the galleries is 152m.

“Sunny beach” cave is situated on the land of “Sheshkingrad” mine. The cave is one storey, branched and with precipices. The total length of the galleries is 101 m. The entrance is small (0,9/1,1 m) and from it an 11,40 m long chimney is used to enter the cave further. The chimney is followed by a wide gallery. After several 2 m high thresholds a diacase slit is reached. The cave is without formations and easily accessible.

“Botusha” (the boot) cave is situated on the site of “Sheshkingrad” mine, on the Cold river stream, above the four waterfalls. It is a dry cave with no formations, easily accessible. The entrance is 5-6 m away from the river bed, and is in the foundation of a small rock arch. A ladder is needed to enter the cave.

“Vodopadna” №2 cave is situated on the site of “Sheshkingrad” mine, on the right side of the Cold river. The cave is horizontal, non-branched, dry, without formations, easily accessible. The entrance is by the riverside. The

total length is 14 m.

“Yonko” cave is situated about 3 km away from “Tvarditrza” mine. The cave's entrance measures are 3,40/1,40 m. The cave is horizontal, non-branched, one-storey, poor in formations. The total length is 80 m.

“Bogomilska cave” its name comes from the slabstone found here with an interesting inscription: “Here lived fore-father Mitrik, the leader of the Bogomils' community”, dating back from about 1018.

“Svirchinashka cave” it has value as an archeological site. A tomb was found in this cave. The found human skeletons are with unusually long limbs, and the skulls are with low foreheads and lengthened lower jaws. The explorers' conclusion is that tvarditsa region was inhabited during the Stone age.

“The Misty snow” cave is recently-found cave with precipices. It was first explored by speleologists in 2000. They found that it is one of the deepest caves in Bulgaria. Entering this cave is very dangerous, even with the availability of special equipment for cave exploration. It starts with 800m high plumb, followed by corridors and halls 2300m long.

Waterfalls:

There is a cascade of waterfalls in the *Kurela* area, by the *Kozarevska* river. The highest waterfall is 10 m high.

To the north of the town of tvarditsa, by the river valley, among the meanders of the picturesque river gorge and the panoramic view of the medieval fortress *Gradishteto*, the river has shaped one more creation a fabulous ensemble of three pouring from one into another waterfalls, situated on three levels.

Културно-историческо наследство

Твърдица има богато минало, за което говорят археологически находки. Земята ѝ крие неизследвани загадки на антични селища, некрополи и стражеви могили. Намерените експонати са доказателство, че градът е бил значима крепост от отбранителната система на страната като се започне от IV хилядолетие пр.н.е. и се стигне до Средновековието.

Археологическа музейна сбирка Твърдица

На територията на населеното място днес се намират важни културни и археологически обекти с местно значение:

-Останки от крепост "Градище", съществувала през IV-XIV век, дала име на града.

-Църквата "Света Петка" е възстановена през 1834 година върху стари църковни основи, датирани около 1570 година. Иконостасът е изработен вероятно през II половина на XIX век, а стенописите са от началото на XX век. Иконостасът и иконите са с висока художествена стойност.

-Праисторическата Кицова могила се намира върху платото Лагун, на 3 км южно от града. Тук са открити находки от погребения, датирани от каменната и бронзовата епоха. (V- IV в, III - II в. пр. н.е.)

Църква "Св. Петка" - Твърдица

Църква "Св. Димитър" - гр. Шивачево

Църква "Св. Архангел Михаил", в кв. Козарево, е построена през 1843 година.

- Църква „Св. Димитър“ в гр.Шивачево е построена през 1859 год.

Археологическа музейна сбирка при читалище "Св. св. Кирил и Методий" гр.Твърдица; Етнографска музейна сбирка гр.Твърдица;

Средновековна крепост „Калята“ на 6 км от гр.Шивачево;

Църква "Св. Димитър"
гр. Шивачево

Църква "Св. Архангел Михаил" -
кв. Козарево, гр. Твърдица

Църква "Св. Вознесение Господне"
с. Сборище

Църква "Св. Вознесение Господне" с. Сборище
Некропол от две могили, южно от връх „Смаил кая“ гр.Шивачево;

Некропол от три могили в местност „Юртдука“ с.Близнец;
Три могили в местност „Меджерлика“ с.Оризари;
Местност „Мустафова кория“ с.Оризари;
Местност „Сатма чешма“ с.Близнец;
Две надгробни могили с.Сборище; Църква „Св. Възнесение Господне“, построена през 1888 г. с.Сборище
Джамия, построена през 1895 год. в с.Жълт бряг
Джамия в с.Бяла паланка (на повече от 200 години)

Джамия в с. Бяла Паланка

Джамия в с. Жълт бряг

CULTURAL AND HISTORICAL HERITAGE

tvarditsa has a rich past, proved by archeological findings. Its land hides unexplored enigmas of antique settlements, necropolises and guard hills. The found exponents are proof, that the city was a major fortress, part of the defensive system of the country, starting from the IV millennium B.C. to the Middle Ages.

Today on the city's territory important cultural and archeological objects with local significance can be found - "Gradishteto" fortress ruins. The fortress existed during the IV- XIV centuries and

gave the city its name.

"St Petka" church was restored in year 1834 over an old church foundations, dated around 1570. The iconostasis was probably made during the second half of the XIX-th century, and the wall-paintings are from the beginning of the 20-th century. The iconostasis and the icons are with high artistic value.

Prehistoric hill "Kitzova" is on the Lagun plateau, 3 km south from the city. Funeral finds were discovered here, dated from the

Stone and the Bronze ages (V- IV c., III - II c. B.C.).

"St. Archangel Mikhail" church, in Kozarevo quarter, was build in 1843.

"St. Dimitar" church in Shivachevo was build in 1859.

Archaeological museum collection at "St. Kiril and Metodii" community center, tvarditsa.

Ethnographical museum collection, tvarditsa:

Medieval fortress "Kaliata" situated 6 km from Shivachevo;

"St. Dimitar" church in Shivachevo;

"St. Archangel Mikhail" church in Kozarevo district, tvarditsa;

"Voznesenie Gospodne"(Ascension of the Lord) church in Sborishte village, build in 1888;

Two hills necropolis, south of the "Smail kaia" peak, Shivachevo;

Three hills necropolis in "Iurtduka" area, Bliznetz village;

Three hills in "Medjerlika" area, Orizari village; "Mustafova kuria" area in Orizari; "Satma cheshma" area in Bliznetz;

The mosque in Jalt Briag village it was build in 1895;

The mosque in Biala Palanka village more than 200 years old.

Читалища

В областта на културата на територията на общината функционират 9 народни читалища.

Дейностите им са насочени в няколко направления:

➤ Съхраняване на съществуващите традиции, местния обреден ритуализъм и песенен фолклор, посредством силно акцентирание на самобитността и особеностите на региона;

➤ Популяризиране чрез самостоятелни и колективни мероприятия на традиционните празници. Официален статут имат ежегодните: „Национален детски фолклорен празник Цветница“, Общотвърдишки събор „Хайдушка поляна“ и Регионален фестивал на балканските градове „Балканът пее и разказва“.

➤ Развитие на сегашните и създаване на нови форми на художествена самодейност, представени чрез:

*школа за народни инструменти „Пеещи струни“ гр.Твърдица;

*певчески фолклорни групи с.Сборище, с.Оризари, с.Червенаково, гр.Твърдица, гр.Шивачево;

*танцови фолклорни състави гр.Твърдица, гр.Шивачево, с.Сборище, с.Оризари;

*група за стари градски песни „Романс“ гр.Твърдица; Школа за източни бойни изкуства гр.Твърдица.

➤ Презентиране на творци на културата от местно и национално значение (художници, поети, скулптури)

➤ Приемственост в художествения, самодейния и културен живот.

Към най-голямото читалище „Св. св. Кирил и Методий“ гр.Твърдица през 2002 година е създаден интернет клуб, като доразвитие на традиционната библиотека с подкрепа на проект „Читалища“. То е оборудвано със съвременна техника и електронна читалня. Към него функционира археологическа музейна сбирка с експонати, намерени при разкопки от региона.

Библиотеката разполага с 33 000 тома литература за деца и възрастни - художествена и специализирана.

Народно читалище
„Св.Св. Кирил и Методий“
гр. Твърдица

Народно читалище „Просвета“
гр. Шивачево

Народно читалище „Нова светлина“
с. Жълт бряг

Народно читалище „Просвета“
с. Сборище

Читалища

„Св.св.Кирил и Методий“,

Твърдица

"Развитие" кв.Козарево,
гр.Твърдица;

"Пробуда" с.Оризари;

„Просвета“, с. Сборище

„Просвета“, гр. Шивачево

"Св. св. Кирил и Методий"

с.Боров дол.

"Паисий Хилендарски",

с. Червенаково;

"Нов път", с. Бяла паланка

„Нова светлина“, с.Жълт бряг

COMMUNITY CULTURAL CENTRES

There are 9 community cultural centres (chitalishte) in the municipality. Their activities follow several lines:

➤ Preservation of the existing traditions, local rituals and folklore songs through strong accenting on the originality and the peculiarities of the region.

➤ Popularization of the local celebrations through independent and collective activities/happenings. The officially recognized ones are: “National children's folklore holiday Palm 'Sunday'”, tvarditsa region fair “Haidouk meadow” and The Regional festival of the Balkan's cities “The Balkan sings and tells stories”.

➤ Development of existing and creation of new forms of amateur art activities, presented through:

- “Singing strings” school of folk-instruments, tvarditsa;
 - Vocal folk groups/bands in Sborishte, Orizari, Chervenakovo villages and cities of tvarditsa and Shivachevo;
 - Dance folk groups/bands in tvarditsa, Shivachevo and Sborishte and Orizari villages;
 - Old city's songs group from tvarditsa;
 - Martial arts school of tvarditsa.
 - Presentation of cultural artists with local and national recognition (artists, poets, sculptures).
 - Continuity in artistic, amateur-art and cultural lives.
- At the biggest community centre “St. Cyril and Metodii”

in tvarditsa, in 2002 an internet club was created, as further development of traditional library with the “Cultural clubs” project support. The centre is equipped with modern technics and e-reading-room. An archaeological museum collection functions at the centre with exponents, found during excavations in the region.

The library has 33 000 volumes literature for kids and adults Belles lettres and specialized.

Традиционни празници

Жителите на Твърдица ревниво съхраняват своите обичаи, занаяти, песни и традиции, за което свидетелстват запазените във времето празници:

Национален детски празник „Пролетни игри и обичаи - Цветница" - месец април;

Празник на читалищата в община Твърица - месец май;
Празник в местността „Улищица", кв.Козарево - месец май;

Регионален фестивал на балканските градове Котел, Елена, Дряново, Трявна, Гурково и Твърдица - „Балканът пее и разказва" - месец юни;

Летен събор на с.Бяла паланка - месец юни;
Общотвърдишки събор "Хайдушка поляна" - месец август

Земляческа среща - с. Западня - м. септември

Християнски празници и празници на селищата:

21 май - "Св. Св. Константин и Елена" с. Червенаково;

24 май - с.Оризари;

9 юни Спасовден - с.Сборище;

14 октомври Петковден - гр.Твърдица;

26 октомври Димитровден - гр.Шивачево;

8 ноември Св. Архангел Михаил - кв.Козарево, гр.Твърдица.

NATIONAL HOLIDAYS

The inhabitants of tverditsa eagerly protect their own customs, crafts, songs and traditions, for which protected in times holidays testify:

- National children's holiday "Spring games and customs/traditions Tzvetnitza (Palm 'Sunday)" in April;

- Amateur-art holidays in tverditsa municipality in May;

- Holiday in "Ulishtitza" area, Kozarevo district in May;

- Regional festival of the Balkan's cities "The Balkan sings and tells stories", Kotel, Elena, Drianovo, Triavna, Gurkovo and tverditsa in June;

- Summer fair of Biala Palanka village in June;

- tverditsa region fair "Haidushka poliana"(Haidouk meadow)- in August

Church holidays and holidays of the settlements;

- **21 Mai** St. St. Konstantin and Helena Chervenakovo village

- **24 Mai** Orizari village

- **09 June** St. Spass' day (Spasovden) - Sboriste village

- **14 October** St. Petka's day (Petkovden) tverditsa

- **26 October** St. Dimitar's day (Dimitrovden) Shivachevo

- **08 November** St. Archangel Mikhail's day Kozarevo quarter, tverditsa.

ОБРАЗОВАНИЕ

Любознателни по природа твърдичани разгръщат школския буквар още през 1836 година. Днес в общината гостоприемно врати са отворили:

- Средни общообразователни училища в Твърдица и Шивачево
- Професионална гимназия Твърдица (бивш техникум)
- Начални училища в кв. Козарево на гр.Твърдица и с.Оризари
- Основни училища в с.Сборище, с.Боров дол и с.Бяла паланка

Детски заведения и градини:

Обединено детско заведение

„Щастливо детство“ в гр.Твърдица;

Целодневни детски градини

„Васил Левски“- кв.Козарево, гр.Твърдица;

„Слънчев ден“- гр.Шивачево;

„Атанас Дамянов“- с.Оризари;

с.Сборище;

„Валентина Терешков“ - с.Боров дол

„Вела Пеева“- с.Бяла паланка;

„Митко Палаузов“- с.Жълт бряг;

СОУ „Неофит Рилски“
гр. Твърдица

Професионална гимназия
„Н.Й. Вапцаров“, гр. Твърдица

EDUCATION

Studious by nature, tvarditsa's people opened modern textbooks as early as 1836 when the first civil school was set up. Today in the municipality a the following schools hospitably open their doors to pupils and students:

- High schools in tvarditsa and Shivachevo:
- Vocational School of Tvardtza;

- Primary schools in Kozarevo district in tvarditsa and Orizari village;
- Secondary schools in Sborishte, Biala Palanka and Borov Dol villages;

„Atanas Damianov“. Orizari village

Kindergartens:

Kindergarten in Sboriste village

"Valentina Tereshkova"-

Borov dol village

"Vela Peeva"- Biala palanka

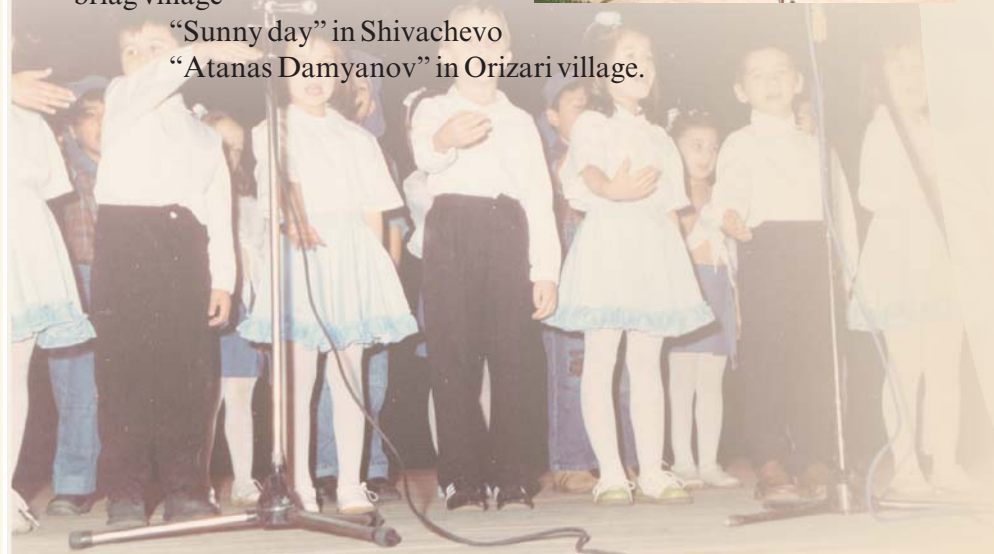
village

"Mitko Palauzov"- Jalt

briag village

"Sunny day" in Shivachevo

"Atanas Damyanov" in Orizari village.

Легендите разказват...

*Ако си българин, ела
с поклон пред славата велика,
от древността до нас дошла -
Твърдица днес те вика!*

*Разтваря крепостта вратите пак
от полъха на ветровете.
Ела и сам послушай ти
легендата на вековете.*

/Г. Данчев/

Крепостите "Градището" и "Шешкинград"

Крепостта "Градището", чиито останки и сега личат, е защитавана от цар Константин Асен (1257-1277г.). Над реката се издигала т.нар. Каскантийска стена.

Легендата разказва, че татарите дълго обсаждали крепостта. Една девойка, която наливала вода от реката, издала тайния вход.

Константин Асен заповядал на войниците си да подковат копитата на конете си обратно и бързо да се изтеглят на север. Отстъпващите разбрали, че са успели да заблудят врага, едва когато стигнали до днешното селище Шешкинград.

За Шешкинград също има легенда, която разказва за любовта на сестрата на Константин Асен и момък от народа: "Цар Константин Асен имал сестра на име Шешка. Тя се влюбила в момък, който бил син на обикновен селянин. Пламнала любовта на двамата, въпреки всички пречки. Влюбените знаели, че ако царят научи, няма да се съгласи да се оженият и жестоко ще ги накаже. Така и станало... Слухът за забранената любов стигнала до него. Девойката признала всичко, но не искала да се подчини на братовата воля. Тогава Константин Асен заповядал да бъде изпратена на непристъпно място, за да не може да вижда своя любим. Затова била построена крепостта Чумерна, която по-късно започнали да наричат Шешкинград.

Ивайлови поляни

Героична епопея за Твърдица се явяват годините 1278-1280. Това е време на сурово изпитание, на което е подложен твърдишкия дух и желанието да се защитава това кътче българска земя.

Според някои исторически сведения византийската войска на Михаил Глава Тарханиот държала три месеца под обсада крепостта "Градището". Византийският хронист Мануил Фил/1270-1350г./ в поемата си "За военните подвизи на известния чутовен простатор" (1305 г) пише: "От Преслав Глава премина с войските си в югоизточна посока, слезе по долината на река Тунджа ..., завзе Твърдица".

Преданията разказват, че тук става голямо сражение между войските на Ивайло и византийците. Водачът събира предбалканските боляри: Стан от Загорието, Огнян Крънски и въглищаря Момчил. В местността "Ивайлови поляни", близо до река Блягорница, Ивайло използва военна хитрост - наводнява твърдишките ниви, примамва византийската армия в тресавищата и я разгромява. В сражението загива пълководецът им Априн. "Потекоха реки от кърви, плачове се проточиха до небето, огън опърли горите и стрели затъмниха слънцето" - пише съвременник на битката.

В чест на победата над византийците твърдичани наричат една от местностите "Ивайлов дол" (днес "Ваела").

Местността "Цигумилката"

Това е красива местност в Козаревския балкан, продължение на планинското пасище "Дряна". Тя е осеяна с грамадни блокове гранитни камъни, които като че ли са струпани нарочно един върху друг от някоя вълшебна, свръхчовешка сила.

Легендата разказва, че на това място Крали Марко е натрупал тези камъни, за да се защитава от Черния Арапин.

Западно от тази местност, в низината, наречена "Шатов трап", през която тече притокът на Козаревската река - Елова река, има същите камъни, сякаш нарочно разхвърляни по поляната и в гората. С тях Крали Марко се защитава от Черния Арапин.

LEGENDS TELL.....

*Bulgarian if you are, come,
And bow before the glory
That through the centuries survived.
Today Tvarditsa calls you!*

*The fortress opens hefty gates again,
Urged by an ancient wind.
Come closer, listen yourself
To legends old and myths.*

G. Danchev

“Gradishteto” and “Sheshkingrad” fortresses.

The “Gradishteto” fortress, whose ruins can be seen today, was protected by Tsar Constantine-Asen (1257-1277). Above the river the so called Kaskantian wall was raising, from which the soldiers at times of siege were drew water using long ropes. The legend tells that Tatars were besieging the fortress for a very long time. A maiden, who was filling water from the river, told them about the secret entrance. Then Constantine Asen ordered to his troops to shoe their horses' hoofs backwards and to retrieve to the north. Retrieving forces realized that they succeeded in misleading their enemy, just when they reached today's settlement Sheshkingrad.

There is also a legend about Sheshkingrad, which tells about the love between Constantine-Asen's sister and a lad from the people: “Tsar Constantine-Asen had a sister, called Sheshka. She fell in love with a lad, who was a son of an ordinary peasant. Blazing was their love, against all odds. The couple knew that if the tsar learned about their love, he would not let them marry and would severely punish them. And that actually happened... The rumors about the forbidden love reached the Tsar. The Maiden confessed everything, but she did not want to obey her brother's will. Therefore Constantine-Asen ordered to send her to an inaccessible place, so that she would never be able to see her beloved one. This was the reason for which the “Chumerna” fortress was build, which later the local people called Sheshkingrad.

“Ivailovi poliani” (Ivailo's meadows)

The years 1278-1280 appear to be a heroic time for twarditsa. These were times of harsh trials, to which the twarditsa's spirit was subjected and the willingness to protect this bit of Bulgarian land.

According to some historic information, the Byzantine army of Mikhail Glava Tarhaniot kept for three months the “Gradishteto” fortress under siege. Byzantine chronicler Manuil Fil wrote in his poem “About the military feats of the famous legendary prostator” (1305) the following:

“From Preslav Glava moved with his forces into south-eastern direction, descended by the Tundja river valley ..., conquered twarditsa”.

This was the battlefield of a great battle between Ivailo's and Byzantine forces. The leader gathered the front-mountain boyars Stan from Zagora area; Ognian Kranski and Momchil the coal-man. In “Ivailovi poliani” area, close to Bliagornitsa river, Ivailo used a military stratagem he flooded the twarditsa fields, enticed the Byzantine army into the swamps and utterly defeated it. In the battle their general Aprin was killed. “Bloody rivers streamed down, cries reached the heavens, fire singed the forest and arrows darkened the sun” wrote a contemporary of the battle. In honour of the victory over Byzantine forces, twarditsa's people call one of the areas “Ivailov dol” (today “Vaela”).

Tsigumilkata area

This is a beautiful area in Kozarevska mountain, continuation of the mountainous Driana pasture. Huge granite blocks are scattered all around it, as if deliberately piled up one over another from some magic, superhuman force. The legend tells that at this place Krali Marko, a legendary Bulgarian superstrong fighter for freedom and justice, piled up these stones to protect himself from the Black Arab (an oppressor who was his opponent and enemy).

To the west of this area, in the so called Shatov trap lowland, through which Elova river (a Kozarevska river's feeder) flows there are the same stones, as if deliberately scattered all over the meadows and the forest. A legend says that Krali Marko has thrown these stones at the Black Arab in order to destroy him in a battle, that took place in the area.

Има градове, които са отдавна известни, но трябва да бъдат преоткрити.

Има красота, която е останала скрита за окото. Такъв град с такава красота е Твърдица. Познатият индустриален град и днес е потенциална цел за инвестиция, учудвайки със запазения си екологичен рай, красота и възможност за развитие на еко, ловен и ски туризъм в планинските бази на Шешкинград и Чумерна.

За да достигнете до Твърдица, може да ползвате подбалканската магистрала посока Сливен или през Пловдив в посока Нова Загора, а от там на север към Твърдица, Елена и Велико Търново. Можете да пътувате и с подбалканския влак през Карлово.

Горски дом, ДЛ "Твърдица"

Близнец, Горски дом, ДЛ "Твърдица", Сърцево, Сборище, Оризари, Шивачево. Колко топло звучат имената и колко култури и обичаи съхраняват те, но ключовите думи за всички тях са добрина, гостоприемство, човечност, топлина.

Ако искате да хапнете бут по твърдишки, турска баклава от сто листа, тархана, сушена рибица и да пийнете една гроздова - тунел мискет, вино - черна кераца през зимата или да опитате прословутите червенаковски праскови, оризарски ягоди или шивачевски ябълки през

Предварителната ви подготовка е добре да включва здрави обувки, фотоапарат, любим човек, добра компания, топла екипировка за зимните дни и карта, за да откриете живописни селища, които не сте чували до сега: Боров дол, Бяла паланка, Жълт бряг, Червенаково,

есента, значи сте дошли на точното място....

Благоприятното разположение на града, красивата природа, гостоприемството на жителите определят все по-нарастващия интерес към битовия, ловен и екологичен туризъм.

На територията на общината има добра леглова база и изградена инфраструктура. В гр.Твърдица се намира хотел с две звезди, ресторант, коктейл бар и дискотека. Близко до центъра на града се предлагат стаи за настаняване. На 19 км. от Твърдица е разположена хижа "Чумерна". В Твърдишкия балкан са хижите "Ловен дом", "Буковец" и "Представителна хижа".

Туристическо дружество "Чумерна" Твърдица разполага със ски-влек, ски-база от 6 бунгала с 36 легла и столова. Ски-пистата е с дължина 667 м, а капацитета на ски-влека 400 човека на час, гардероб за екипировка и инструктори за обучение на начинаещи. Природните условия дават възможност 4 месеца в годината да се използва ски-пистата.

Ски - писта "Чумерна"

Ваканционно селище "Чумерна"

Тел.: 082 / 44 73 22; 0454/42 87
тел./факс: 082 / 44 39 51

TOURISM

There are some places which people have known for a long time, and yet have to rediscover. There is sometimes beauty that has remained unveiled for the eyes.

A place with such beauty is tvarditsa. The well known industrial town even today is a potential aim for investment, astonishing with its preserved ecological paradise, beauty and opportunities for eco, hunting and ski tourism development in the mountain hotels of Sheshkingrad and Chumerna.

To reach tvarditsa from Sofia, you can use the sub-Balkan highway in the direction of Sliven or come from Plovdiv taking the road to Nova Zagora, and from there to the north to tvarditsa, Elena and Veliko Tarnovo. You can also travel by train with the sub-Balkan railway through Karlovo.

The preliminary preparation should include: strong shoes, a camera, beloved person, nice company, warm outfit for the cold winter days and a map, so that to be able to find the picturesque settlements with peculiar names, you've never heard of: *Borov dol*, *Biala Palanka*, *Zhul briag*, *Chervenakovo*, *Bliznets*, *Gorski dom*, *Sartsevo*, *Sborishte*, *Orizari*, *Shivachevo*, etc. How warm their names sound and how many cultures and customs they have preserved, but the key-words for all of them are kindness, hospitability, humanity, warmth.

Vacation/Holiday village "Chumerna"
Tel.: 082/44 73 22; 0454/42 87 Tel./fax: 082 /443951

If you want to taste chicken cooked in the tvarditsa way or a hundred leafs local 'baklava', 'tarhana', dried and smoked fillet and to have a sip of the local grape called 'rakia' tunnel muscat, or local wine black keratsa in the winter or try the famous Chervenakovo peaches, Orizari strawberries or Shivachevo apples in the fall, then you have come to the right place.

The auspicious location of the city, the beautiful nature and the hospitability of the local people determine the growing interest for eco, rural and hunting tourism.

The infrastructure in the municipality is good and very good tourist facilities are in place. In tvarditsa there is a two star hotel, restaurant, cocktail bar and a disco. Near by the town's centre private accommodations are offered. Chumerna mountain hotel is situated 19 km away from the town. There are a number of mountain guest houses (huts) in the tvarditsa section of the Balkan mountain: *Loven dom* (Hunting lodge), *Bukovets* and *Predstavitelna*.

The tourist association "Chumerna" in tvarditsa has a ski-drag, ski-base of 6 bungalows with 36 beds and a dining-room. The ski-track is 667 m long, and the ski-drag capacity is 400 people per hour, equipment wardrobe and instructors for traing of beginners. Natural conditions allow 4 month per year usage of the ski-track.

Лов и риболов

Пресеченият терен, разнообразните изложения, широколистната растителност и наличието на много пасища благоприятстват разпространението и възпроизводството на едър и дребен дивеч от почти всички видове в обособените ловно - стопански обекти. В района се срещат предимно сърна, благороден елен, кошута, муфлон, дива свиня, чакал, лисица, пор, заек, кафява мечка и др. От птиците преобладават ястреб, гълъб, пъдпъдък, дива патка, гургулица. По-рядко киклик, бекас, фазан, скален орел, през зимата дива гъска, зимно и лятно бърне, потапник. По реките се срещат кефал, мрена, скрипка, а в язовир „Жребчево“ шаран, сом, бял амур и други. Този потенциал е добра предпоставка за развитието на ловен туризъм.

В района се отглежда балканска и американска пъстърва в рибарник, построен на Козаревската река. Обектът се стопанисва от фирма „Буковец - Твърдица“ АД и е с площ 6,7 дка. Тук се произвежда зарибителен материал от балканска пъстърва за реки, езера и други водоеми. Част от американската пъстърва се уоява и се предлага в търговската мрежа, друга се изнася за рибарници в страната

Рибарник „Буковец-Твърдица“ АД

HUNTING AND FISHING

The diversified landscape, the broad-leaved forests and the pastures are very conducive to the existence and reproduction of big, small and winged game. There are chiefly does, hinds, deer, jackals, foxes, polecats, hares, bears and wild boars. Here one can hunt for hawks, doves, quails, wild ducks, rarely snipes, pheasants and eagles.

There are chub (*Leuciscus cephalus*), Balkan barbel (*Barbus meridionalis petinyi*) and bleak (*alburnus alburnus*) in the rivers and carp (*Ciprinus carpio*), catfish (*silurus glanis*) and grass carp (*Ctenopharingodon idella*) in the Jerebchevo artificial lake. The conditions there are very good for the development of hunting tourism.

There is a fishing pond built on Kozarevska River. This is a breeding place for Balkan trout and Rainbow trout. The fishing pond is managed by Bukovetz-tvarditsa JVC. Its area is 6.7 decares.

Rivers and lakes are stocked with Balkan trout from this fishing pond.

КЪДЕ ДА ОТСЕДНЕМ

“Olimpic Garden” Hotel
Tvarditsa, “Svoboda”
Square
Phone: 0454/4026

Хотел “Олимпик-Гарден”
Твърдица пл. “Свобода”
тел.0454/4026

Представителна хижа
“Хайдушка песен”
тел.0454/4024

Rest house
“Haidushka pesen”
Phone: 0454/4024
Hunting and country
tourism

Ловен и селски туризъм

“Sheshkingrad tourist complex”
Phone: 0888 64 44 23
0889 36 21 07

Туристически комплекс
Шешкинград
GSM 0888 64 44 23
0889 36 21 07

Хижа “Буковец”
Туристическо дружество
гр. Елена
GSM: 0885 725256

“Bukovetz”- Rest house
Tourist association
Elena
Mobile phone: 0885 725256

Къща за гости
ЕТ “Ивайло Петков”,
ул. “Гео Милев” №4
тел.0454/4022

Rest house
“Ivailo Petkov”
Geo Milev Str. 4
Phone: 0454/4022

Wellcome to TVARDITSA!

КЪДЕ ДА ХАПНЕМ

Ресторант "Олимпик-Гарден"
Твърдица пл. "Свобода"
тел. 0454/4026

"Olimpic Garden" Restaurant
Tvarditsa, "Svoboda" Square
Phone: 0454/4026

Кафе-аперитив "Градина"
Твърдица ул. "Княз Борис I" 55
GSM: 0888 69 82 94

Coffee house "Gradina"
Kniaz Boris I" Street 55
Tvarditsa
Mobile phone:
0888 69 82 94

Кафе-аперитив
ул. "Княз Борис I" 42
тел.: 0454/42 09

Coffee house
Kniaz Boris I" Street 42
Phone: 0454/42 09
Tvarditsa

Кафе-аперитив
"Лавазза"
ул. "Заводска"
GSM: 0888 69 82 94

Coffee house "Lavazza"
"Zavodska" Street
Tvarditsa
Mobile phone: 0888 69 82 94

Кафе-аперитив
"Парка"
пл. "Свобода"
GSM: 0888 69 82 94

Coffee house "Parka"
"Svoboda" square
Mobile phone: 0888 69 82 94

Кафе-аперитив
ЕТ "Аполон-Ст. Стоянов"
тел. 0454/42 35

Coffee house "Apolon- St. Stoyanov"
Phone: 0454/4235

КЪДЕ ДА СЕ ЗАБАВЛЯВАМЕ

Кафе-аперитив
ЕТ "Ивайло Петков",
ул."Гео Милев" №4
тел.0454/4022

Coffee house
"Ivailo Petkov"
Geo Milev Str. 4
Phone: 0454/4022

Кафе-аперитив
ул."Заводска" №1
ЕТ "Ален мак- КНС"
тел.0454/24 74

Coffee house
"Alen mak- KNS"
"Zavodska" Street 1
Tvarditsa
Phone: 0454/2474

Coffee house
"Shveda- Stefko Jelev"
"Han Asparuh" Street 49
Tvarditsa
Mobile phone: 0887/ 974886

Козаревско ханче
ул. "Пею Буюклията" 1
тел.: 0454 / 3789

" Kozarevo inn"
" Peio Buiuklia" Street 1
Phone: 0454/3789

Дискотека "Ерос", гр.Твърдица,
пл."Свобода", тел.0454/4026

Disco club "Eros"
Tvarditsa
"Svoboda" Square
Phone: 0454/4026

Интернет клуб
НЧ "Св.Св. Кирил и Методий"
пл."Свобода", Тел.0454/2880

Internet club
" Sveti sveti Kiril i Metodi" school
"Svoboda" square 8
Phone: 0454/2880

Интернет клуб
ул."Цар Капоян" 25
GSM 0888/781353

ЕТ "Мечето" Д. Добрева
ул. "Стара планина" 13
гр. Шивачево

"Mecheto" D. Dobрева
"Stara planina" Street 13
Shivachevo

Internet club
"Tzar Kaloian" Street
Mobile phone: 0888/781353

Механа - гр. Шивачево
Йордан Д. Йорданов
Tavern- Shivachevo
Yordan Yordanov

“Аскент - шоп” ЕООД

магазин за хранителни стоки
ул. “Княз Борис I” 52
Твърдица, тел. 0454/41 07

Askent- shop”

Food story

*“Kniaz Boris I” Street 52
Tvarditsa*

ЕТ “Ваньо Славов”

магазин за хранителни стоки
ул. “Заводска” 7
Твърдица, тел.: 0454 / 40 59

“Vanio Slavov”

Food story

*“Zavodska” Street 7
Tvarditsa, phone: 0454/4059*

„Инфо Компютърс” ООД

гр.Твърдица, ул. “Хан Аспарух” №17
GSM: 0888 78 13 53

Търговия с офис техника, консумативи.
Търговия с компютърен хардуер и софтуер.

Сервизна дейност. Проектиране и изграждане на компютърни мрежи и системи

*“Info Computers” LTD
Tvarditsa*

“Han Asparuh” str.17, GSM: 0888 78 13 53

Trade with technics, hardware, Software.

Services, projecting and making computer networks and systems

Фризьорски салон

ул. “Заводска” 3,
тел 0454/4111
Пламена Колева

Hair dresser

“Zavodska” Street 3

Phone: 0454/4111

Plamena Koleva

ЕТ „М - трейд” Милен Минев

Продажба на GSM апарати, аксесоари,
бяла и черна техника
ул. “Княз Борис I”
GSM: 0888 69 82 94

*“M- trade”- Milen Minev
Trade with handys, accessories,
white and black technics
“Kniaz Boris I” Street
Mob. Phone: 0888 69 82 94*

ЕТ „Йордан Кънчев Адам”

Магазин за месо
ул. “Княз Борис I” № 51
тел. 0886/ 861372
048/ 876839

*“Yordan Kantchev Adam”
Butcher's shop
“Kniaz Boris I” Street
mob. Phone: 0886/861372
048/876839*

“Вини-Сливен” гр. Шивачево

винарска изба
тел. 04593/2314

*“Vini- Sliven”- Shivachevo
Vine cellar
Phone: 04593/2314*

ЕТ „Мимо Пенка Кирова”

гр. Шивачево, ул. “Димитър Благоев” 7
тел. 04593/2625

*“Mimo- Penka Kirova”
Shivachevo
“Dimitar Blagoev” Street 7
Phone: 04593/2625*

ЕТ “Ефест” - Сунай Шабанов

с. Бяла паланка

*“Efest- Sunai Shabanov”
Biala palanka village*

ЕТ “Петков”

магазин за хранителни стоки
с. Сборище

*“Petkov”
Food story
Sboriste village*

През погледа на поколенията

„Любовта към родината започва с обичта към родния край, със светлината и топлината на бащиното огнище, с баладичните песни и легенди за страшни хайдутини и безсмъртни герои, дали живота си за свободата. Тук природата сякаш символично е събрала Стара планина и Средна гора в гранитна прегръдка, за да им даде сила, а чрез тях на стотиците знайни и незнайни чедра. В тази чудесна долина е нашият край - древна земя на безсмъртни подвизи и неувяхваща слава, земя на трудолюбиви хора, чийто труд ражда румени праскови, жълт тютюн и кехлибарено грозде. Тук дори и розите изглеждат по-червени...”

Д. Йорданов

Райски кът

Тъй някога пътешествениците наричали долината на Тунджа, когато им се случвало да я прекосят през май или юни. Гледката била неповторима - в полите на Стара планина се ширели грижливо обработени безкрайни лозя и сред тях розово-бели островчета на царцата на цветята.

През 1794 година френският дипломат Луи Огюст, като се движел през Сливенския край, захласнато наблюдавал гиздавите девойки как берат благоуханното цвете. По него време само в Твърдишкото поле: от Гурково до Бинкос се червенеели близо 600 декара розови градини.

И. Узунов

През 1897 год. били регистрирани за община Твърдица 1561 гюлища или общо 1854,9 дка розови градини:

с.Твърдица - 256 гюлища или 363,7 дка
с.Запалня - 136 гюлища или 178,2 дка
с.Козос Моде/кв.Козарево/ - 110 гюлища - 96 дка
с.Джумалий/дн.Сборище/ - 14 гюлища - 37,1 дка
с.Терзобас/дн.Шивачево/ - 7 гюлища - 19,3 дка.

Предимство или недостатък е да живееш в малък град

Във времето, когато казваме, че светът е едно голямо село, младият човек предпочита шума и динамиката на големия град. Малките селища все-по често стават непривлекателни за младите хора. Но животът в провинцията има и своите добри страни.

Тук живеем по-спокойно от нашите връстници в големите градове. При нас въздухът е чист, защото сме в прегръдките на Балкана и няма промишлени гиганти, които да го замърсват.

В нашето градче хората се познават и при нужда си помагат. Тази естествена близост кара родителите ни да бъдат спокойни, когато сме на гости у приятели или закъсняваме от училище...

Всички деца ще бъдем много щастливи да изживеем пълноценно и спокойно детските си години. В това отношение малкият град е истинско съкровище.

Женя Георгиева, VI Клас, СОУ

За много хора моят град е затънтен и малък, но за мен той е прекрасен с миналото си, с трудното си настояще и огромната надежда за по-добро бъдеще. Прекрасен е с чистия си въздух, ухаещ на бор и липи, с бистрата и студена вода, от която, казват твърдичани, щом пийнеш, в Твърдица оставаш.

Обичам моя град и с интерес слушам всяка история за него: за Козарчето, за Момчил, чиито имена носят местности. Кой не знае къщата на братя Стойкови, в която е отседнал дяконът Левски или името на Петко Николов, написал книгата "Под връх Чумерна"!

Гордея се, че живея в Твърдица и смело мога да кажа, че съм от чедата балканджийи, расли под Кутра връх, устояващ на вятър и бури...

Драгослав Христов, VIII клас, СОУ

Този мъничък градец означава много за мене. Тук съм поела първата глътка въздух, тук за първи път моите очи са зърнали небето и тук желая да остана...

Няма сила, която да ме раздели от очарователната природа на стария Балкан и от хората му...

В моята Твърдица живее духът на стара България - с нейните традиции и обичаи, с християнската си религия и твърдостта на хората ни...

Галена Йорданова, VI клас, СОУ

THROUGH THE EYES OF THE GENERATIONS

“The love for the motherland starts with the love for home town, with the light and warmth of the fireplace at home, with the ballads and legends about scary 'haidouti' (rebels against the Ottoman yoke) and immortal heroes, who sacrificed their lives for the freedom. Here (in Tvarditsa) nature, as if symbolically, has gathered together the Balkan and Sredna Gora mountains in a firm granite hug, as if to give them strength, and through them to give strength to the hundreds of known and unknown children of this land. This wonderful valley is our homeland – an ancient land of immortal feats and unfading glory, a land of hard-working people, whose work gives birth to ruddy peaches, yellow tobacco and amber-like grapes. Even the red of the roses seems stronger here ...”

D. Iordanov

“*Piece of paradise*” Thus was the Tunja river valley called by the travellers, when they happened to cross it in May or June. The view was unique there were endless vineyards lovingly looked after were spread at the foot of the Balkan mountain, and among them, here and there, pink-white islets of roses – the queens of all flowers.

In 1794 the French diplomat Louie Oguste, as he traveled through the Sliven region, watched in admiration the bonny maidens picking the sweet-smelling rose blossoms. At his time only in the fields of Tvarditsa from the village of Gurkovo to Binkos there were nearly 600 decares of pinkish and beautiful rose gardens.”

I. Uzunov

In 1897 there were 1561 rose fields or a total of 1854,9 decares of rose gardens registered in Tvarditsa municipality including: In 1897 there were 1561 rose fields or a total of 1854,9 decares of rose gardens registered in Tvarditsa municipality including:
Tvarditsa village - 256 rose-fields or 363,7 dec.
Zapalnia village - 136 rose-fields or 178,2 dec.
Kozos Mode village (today Kozarevo quarter) - 110 rose-fields or 96 dec.
Jumalii village (today Sborishte today) - 14 rose-fields or 37,1 dec.
Terzobas village (today Shivachevo) - 7 rose-fields or 19,3 dec.

Living in a small city - an advantage or a disadvantage

“Nowadays, when we say that the world is a global village, a young person prefers the noise and dynamics of the big city. The small settlements very often become unattractive for young people. But living in the countryside also has some advantages its own. Here we live more calmly than young people our age who live in the cities. In our place the air is clearer, because we are in the hug of the Balkan mountain and there are no industrial giants to pollute it.

In our small town people know and help each other when needed. This natural closeness and intimacy makes our parents calm when we are visiting friends or when we are late from school...

We, the children, will be very happy to enjoy a free and calm and careless childhood. In this respect our small town is a treasure.”

Zhenia Georgieva, VI grade student

“For many people my town is small and godforsaken, but for me it is splendid for both its past, harsh present and huge hope for better future. It is magnificent with its clean air with a scent of pine and linden, with its clear and cold water, which, as the local people say, 'if you taste once, you shall stay forever in Tvarditsa'.

I love my town and I listen with a great interest to every story and legend about it – about the goatherd, about Momchil, etc. Who doesn't know the Stoikov's brothers house, in which the Apostle of Bulgarian freedom Vasil Levski used to stay in; or the name of Petko Nikolov – the author of the book “At the foot of *Chumerna* peak”!

I am proud to live in Tvarditsa and I can confidently say that I am one of the Balkan's children grown at the foot of *Kutra* peak, surviving winds and storms.”

Dragoslav Hristov, VIII grade student

“This small town means a lot to me. Here I have taken my first breath of air, here for the first time my eyes have sighted the sky and here is where I wish to stay...

There is no force, which will separate me from the fascinating nature of the old Balkan and from its people...

The spirit of old Bulgaria is alive in my hometown Tvarditsa with its customs and traditions, with its East Orthodox Christian religion and the firmness of our people...”

Galena Yordanova, VI grade student

В художествената литература

➤ Първото споменаване на града ни в художествената литература е в „Записките по българските въстания“, том I, от Захари Стоянов, публикуван през 1884 год. В него именитият революционер и писател обяснява, че по време на Старозагорското въстание, в Твърдица са работили италианци. Бягащите въстаници се опитвали да измамат турците, представяйки се за италиански работници по шосето през прохода.

➤ В своите мемоари "Моето пътуване по Стара планина" Панайот Хитов изказва възторга си от дивните гледки, разстилащи се от връх Чумерна:

"Излязохме направо в планината що се зове Чумерна. На северната страна се види Елена и колибите, види се „Едрине“, всичкото Тракийско поле, а в чисто време и Влашко през Дунава и край Дунава Русчук ... На връх Чумерна има много натрупани камъни, като че са родени... На долното лице има друга планина, която се зове „Кичеста“, над нея - стара крепост под име „Шешкинград“, а на запад - Твърдишката планина... отдолу е Твърдица..."

➤ Павел Делирадев, в книгата си "Пътувания из България", подробно описва както природните красоти на нашия край, така и отчайващото икономическо положение на хората от Твърдица.

➤ В труда си "Бит и душевност на нашия народ" Иван Хаджийски пише: "Курбани има сега само в село Твърдица и то по махали... Тези служби /свързани с християнството/ са правило за Западна България, а в Южна България преди Освобождението е имало само в Енина, Дъбово и Твърдица."

➤ Името на Твърдица се свързва и с книжовното дело на Емилиян Станев, пребивавал две години на Ловния дом. Той разказва за ловните си подвизи в нашия Балкан.

С гордост можем да споменем имената на твърдичани, които имат свой влог в развитието на съвременната ни литература: Стефан Николов Попов-литератор и журналист, Николай Георгиев, Петко Николов, Белчо Белчев, Михаил Михайлов, Петко Маринов и др.

THE NAME OF TVARDITSA IN BULGARIAN LITERATURE

The first mentioning of our town in the Bulgarian fiction was in Zahary Stoyanov's volume I of the "Notes on the Bulgarian rebellions", published in 1884. In this book, the famous revolutionary and writer explains that during the revolt of Stara Zagora there were some Italians working in Tvarditsa. After the crush of the uprising the rebels tried to mislead the Turkish troops, presenting themselves as Italian workers on the road through the mountain passage.

In his memoirs "My journey over the Balkan mountain" Panaiot Hitov expresses his fascination with the wonderful views, spreading down from the *Chumerna* peak: "We got out straight into so called *Chumerna* mountain. To the north side Elena is seen and the small houses too, "Edrine" is visible, the whole Thracian plain, and when the weather is clear Wallachia across the Danube, and along the Danube the Ruschuk city ... At *Chumerna* peak there are many piled up stones, as if they were born here... At the lower face there is another mountain, which is called *Kichesta*, above it an old fortress by the name of *Sheshkingrad*, and to the west Tvarditsa mountain... and underneath it is Tvarditsa..."

Pavel Deliradev, in his book "Traveling through Bulgaria", describes in detail both the natural beauties of our hometown, and the desperate economic condition of the people of Tvarditsa.

In his work "Lifestyle and spirit of our people", Ivan Hadzhyiski wrote: "There are offerings now only in the village of Tvarditsa, and only on neighbourhood basis... These divine services (connected with Christianity) are considered a rule in Western Bulgaria, and in Southern Bulgaria before the Liberation only in Enina, Dubovo and Tvarditsa."

The name of Tvarditsa is connected with the books of the famous Bulgarian writer Emilian Stanev who had stayed for two years in the hunting house near the town. His short stories tell about his hunting feats in our Balkan.

We can proudly mention the names of Tvardichans, who have contributed to the development of modern Bulgarian literature: Stefan Nikolov Popov man of letters and journalist, Nikolay Georgiev, Petko Nikolov, Belcho Belchev, Mikhail Mikhailov, Petko Marinov, etc.

